

Hemos stobbenfrees: een boom van een machine

De zelfgebouwde Hemos stobbenfrees is niet alleen qua formaat indrukwekkend, de capaciteit is ook enorm.

Loonwerker Wim Ras speelt in op 'groen'ontwikkelingen van twintig jaar geleden om gronden wederom te ontginnen.

De landerijen in het oosten van de provincie Groningen waren eind maart winters. Er lag sneeuw op de ruiten van auto's, maar in de kastanjebomen zaten al wel knoppen. De grote huizen in het Wassenaar van het hoge noorden maakten daarbij ook indruk. Op het bedrijf van Wim Ras staat een vrachtwagen van Hemos met een grote frees erop. De eerste gedachte is dat de frees niet meer onder de zelfrijdende Hemos stobbenfrees hangt. Bij navraag staat op de vrachtwagen gelukkig een nieuwe bosklepel van Hemos die op enkele punten nog aanpassingen krijgt.

Historie

Vanaf het bedrijf van Wim Ras rijden we naar de zelfrijdende Hemos stobbenfrees die nabij Veelerveen aan het werk is. Onderweg komen we

langs vele percelen met allerlei bomen. Veel van deze productiebossen zijn twintig jaar geleden geplant met subsidie en zijn na vijftien jaar groeien gedund. Bij het uitdunnen is ongeveer de helft van de bomen gekapt. De stronken zijn blijven staan en lichtelijk verteerd. De subsidie voor de productiebossen vervalt na twintig jaar en bedrijven hebben nu geen enkele financiële baat bij het bos. Omdat de akkers vóór de aanplant van het bos voornamelijk als cultuurgrond dienden, willen de meeste bedrijven de grond weer als cultuurgrond gebruiken. De gronden waarop de bossen aangeplant zijn, hadden vaak de reputatie van nat en drassig. Eerst probeerde Ras een zelfgebouwde frees met een 450 pk Scania

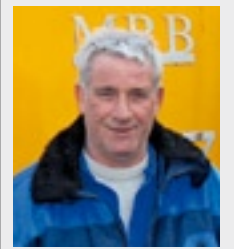
motor. De aandrijving ging rechtstreeks op de freesas die een diameter van 120 cm had en hoogtoerig draaide. Wim Ras twijfelde echter aan de betrouwbaarheid van de machine en besloot daarom samen met kameraad Derk Jan Bleeker zelf een stobbenfrees te ontwerpen. Met het ontwerp ging hij naar Hemos.

Zelfbouw

Hemos uit Meppel bouwde voorheen zelfrijdende mesttanks met vierwielbesturing. De mesttank die in Nieuwe Tonge bij familie stond, haalde Ras naar Hemos. Aan de frees en aandrijving zijn aardig wat denk- en rekenwerk besteed. De frees die zo'n 5 ton weegt en beitels met widia plaatwerk en hardmetalen snijkanten heeft, hangt tussen de wielen en kan onder de cabine aan een draaikrans draaien. De identieke DAF motoren van elk 425 pk zitten aan beide

uiteinden van de machine. De achterste brengt al zijn vermogen via twaalf V-snaren naar een centrale as. Vanuit daar wordt de frees aangedreven. De motor in de neus van de machine kan tweemaal 175 pk via twee hydromotoren op de freesas zetten. Het totaalgewicht met 28 ton is indrukwekkend. Daar schrok Ras zelf ook wel van. De 110 cm brede banden sporen op het goed doorwortelde land tot verbazing van hem nauwelijks in. De bomen, met doorsneden oplopend tot zo'n 70 cm, worden tot zo'n 35 à 40 cm diep in één werkgang volledig versnipperd. De enkele grove tak die in het freesbed achterblijft, komt vanaf de zijkant en liggen er nu omdat de bosklepel er niet is. Omdat de bomen op rijen geplant zijn, worden alleen de rijen bewerkt met de stobbenfrees. De stroken ertussen worden normaal vooraf met de bosklepel bewerkt en zorgt ervoor dat al het hout kort geslagen is. De korte takken zijn dan ook niet meer te vinden. De afstrijkplaat drukt de grond aan en laat de grond egaal achter. De gronden waar de stobbenfrees zijn werk heeft gedaan, zullen de eerste jaren worden gebruikt voor de teelt van maaigewassen zoals granen, maïs en hennep. De bodem kan hierdoor stabiliseren en herstellen. De teeltaarde bewerken boeren tot ongeveer 20 cm diep en boomwortels zijn hierdoor geen probleem. ■

Bedrijfsgegevens

Loonbedrijf Ras uit Bellingwolde doet sinds 1962 voornamelijk werkzaamheden voor akkerbouwers en veehouders. Door vraag en marktontwikkelingen is Wim Ras begonnen met ontginnen van boslandschap. Medewerker Manfred Houwen is de vaste chauffeur van de zelfrijdende Hemos stobbenfrees.

Zelfrijdende Hemos stobbenfrees

Type	MRB 747
Motoren	2x 425 pk DAF
Maximaal vermogen op freesas	425 pk + 2x 175 pk via hydrauliek
Gewicht	28 ton
Breedte frees	180 cm
Aantal beitels	90
Breedte beitels	45 mm
Banden	73x44.00R32 Goodyear
Capaciteit	1.200 m/h

Twaalf V-snaren drijven een centrale as aan die de 5 ton wegende frees aandrijft.